

Un vell, fosc i emprenyador record (2)

DES DEL DIVAN. PEL DOCTOR LACETÀ€

Plantejava, en la primera part d'aquesta reflexió, la foscor d'una època, repressiva en tots els àmbits. Hi ha imatges que queden a la retina i posteriorment a la memòria com les que comentarem tot seguit. Les esglésies manresanes estaven plenes de gom a gom en la postguerra, feia basarda contemplar els homes i les dones convenientment separats, les estones en les quals, durant la celebració de la missa, tocava agenollar-se. El que més recordo és l'expressió de les cares: recolliment en les dones i una expressió de resignació, de mirar als costats d'una gran part dels homes. Agenollats però no vençuts, molts d'ells amb un genoll al terra i l'altre peu encara ben posat al terra i reposant el braç sobre el genoll que no tocava el terra.

Quan em vaig atrevir a preguntar -cal recordar que en aquells temps la dita era: «Els nens parlen quan les gallines pixen» o sigui mai!-. la resposta era que com quan durant la mili aquesta era la postura de respecte, però em fascinava veure que era una postura imposada i no acceptada, un acte reflex, après amb la imposició de la religió i l'exèrcit, que anaven junts proclamant normes. Em sorprenia l'expressió facial dels homes. Malgrat estar agenollats, els ulls miraven als altres i al voltant, buscant complicitats i, segurament pensant «què c... fem així!».

Tot plegat ve a tomb perquè que per raons que no venen al cas passejava fa poc per una ciutat musulmana en un divendres al matí i, en donar la volta a un carreró, de cop veig tot d'homes agenollats, a l'hora de l'oració del migdia, i el que vaig observar és que una part d'ells mantenien la mateixa expressió a la cara dels homes. No hi havia dones, com en les esglésies de quan era petit. Semblaven dir-me el mateix que aquells homes catalans de fa unes dècades.

Les societats es desenvolupen malgrat les imposicions religioses, moltes vegades a pesar d'aquestes normes; l'educació, la cultura, les condicions socioeconòmiques, entre altres factors, ens fan sentir i ser més lliures. Les religions necessiten màrtirs per emular, al Mediterrani, les agressions a la Maria Goretti a Itàlia i a la Josefina Vilaseca a Catalunya van ser utilitzades per tal de perpetuar unes normes restrictives. O caldria dir perpetrar? A l'any 1957 s'hi van afegir a Manresa les processons pels 50 anys de les, per l'Església, aparicions de Fàtima. Aparicions en un ambient rural, de molt baix nivell educatiu i aprofitat, a la nostra ciutat, amb els carrers plens de processons amb espelmes per recordar-nos que a les persones cal intentar tenir-les sota un jou. I si són dos, millor!